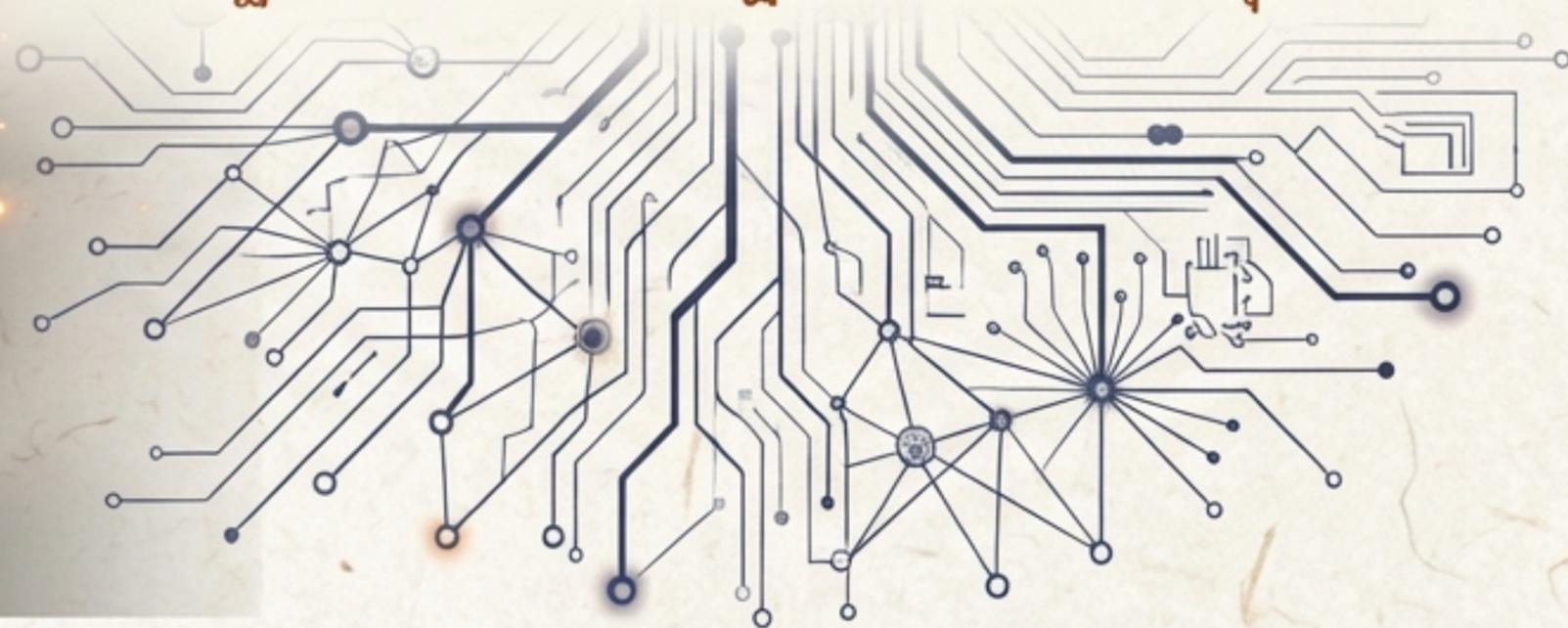

พุทธปรัชญากับจริยธรรมทางกฎหมายในยุค AI

จาก 'เจตนา' สู่ 'ปัญญาประดิษฐ์' — การตีความกฎหมายผ่านเลนส์พุทธธรรม

เทคโนโลยีเปลี่ยน แต่ 'กิเลส' ไม่เคยเปลี่ยน

โลกกำลังเผชิญกับความท้าทายทาง
กฎหมายที่ไม่มีหัวใจ:

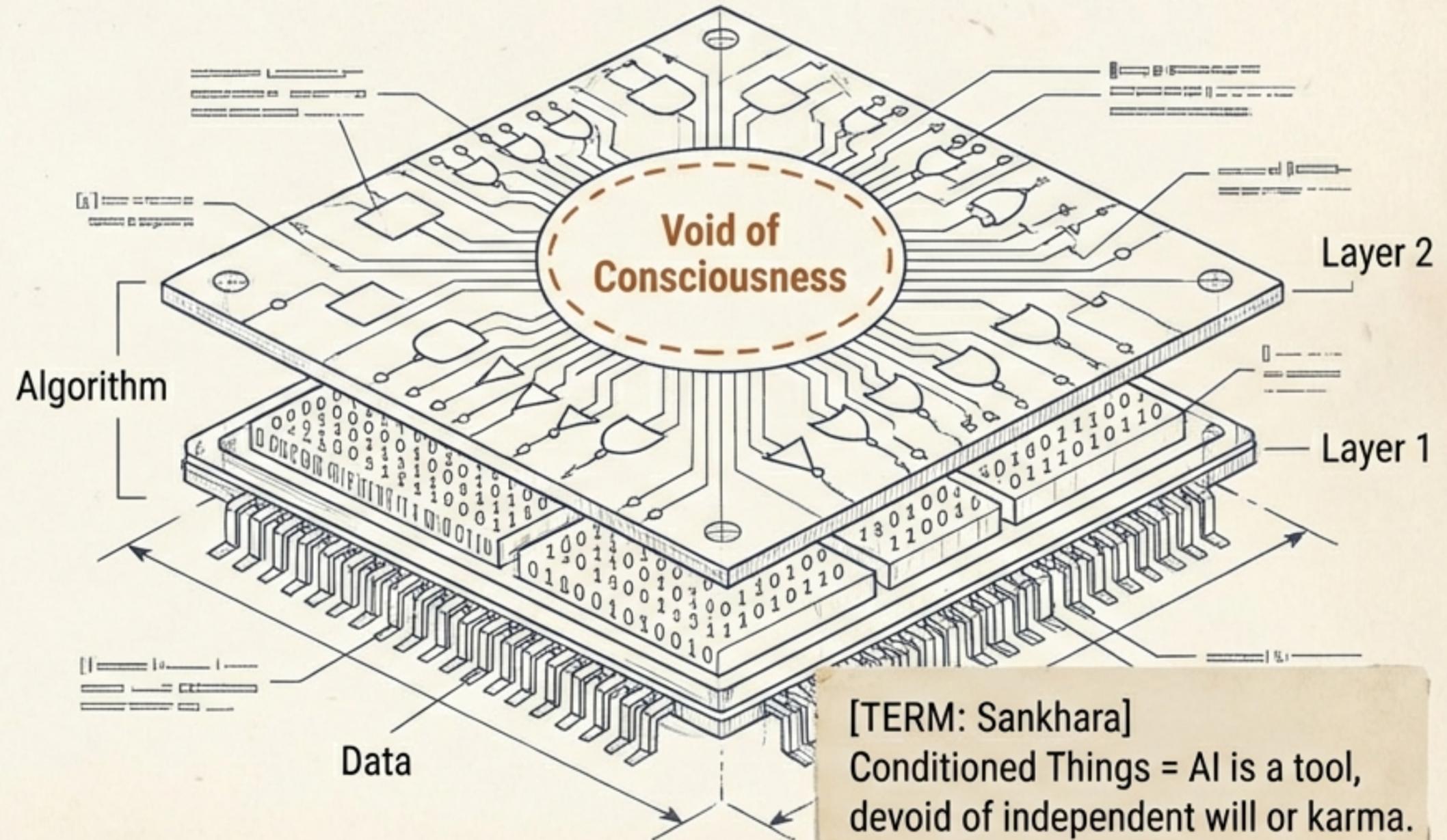
- **Liability:** ใครรับผิดชอบเมื่อ AI พลาด?
- **Privacy:** ขอบเขตข้อมูลส่วนบุคคล
อยู่ที่ไหน?
- **Root Cause:** ปัญหาไม่ได้อยู่ที่เครื่องมือ
แต่อยู่ที่ "กิเลส" (ความโลภ โกรธ หลง)
ของมนุษย์ที่อยู่เบื้องหลังอัลกอริทึม

[TERM: Kilesa]
Defilements = The root cause of
unethical coding and data abuse.

AI คือ 'สังขาร' ที่ไร้เจตนา

การตีความสถานะทางภววิทยา (Ontological Status)

- **Sankhara** (สิ่งปรุงแต่ง): AI เกิดจากปัจจัยปรุงแต่ง (Data + Code) แต่ไม่มีจิตสำนึก
- **The Missing Link:** AI ขาด 'เจตนา' (Cetana) ซึ่งเป็นหัวใจของกรรมและความรับผิดชอบ
- **Legal Implication:** AI ไม่สามารถเป็น 'ผู้กระทำความผิด' (Moral Agent) ได้ด้วยตนเอง

[TERM: Sankhara]
Conditioned Things = AI is a tool,
devoid of independent will or karma.

หลักเจตนา: ผู้สร้างคือผู้ทรงกรรม

‘เจตนาห์ ภิกฺขเว กมฺมํ วทามิ’
(ภิกษุทั้งหลาย เราเรียกเจตนาว่ากรรม)
— อังคุตตรนิกาย

- **The Creator’s Liability:** Developer/Corporate = ผู้มีเจตนา (Product Liability)
- **High-Risk AI:** สอดคล้องกับ EU AI Act ที่ผู้สร้างต้องประเมินความเสี่ยงก่อนใช้งาน
- **Design as Karma:** การออกแบบระบบที่กระตุ้นการเสพติด หรือความเกลียดชัง คือการสั่งสมอกุศลกรรมของผู้สร้าง

[TERM: Cetana]
Intention = The legal basis for assigning liability to developers, not algorithms.

อริยวัฑฒ์ ๕: กรอบการตรวจสอบมาตรฐาน AI (AI Audit Framework)

- 1. ความน่าเชื่อถือ
ตรวจสอบได้ (XAI)

- 2. ไม่ละเมิด Privacy (GDPR)
ไม่เฝ้าระวังประชาชน

ปัญญา (Panna)
Oversight

ศีล (Sila)
Privacy

- 5. มนุษย์ต้องมี Critical Thinking
ไม่จํานนต่อผลลัพธ์ AI

- 3. ข้อมูลฝึกฝนต้องไม่อคติ
(Unbiased Training Data)
[Callout: กรณีศึกษา COMPAS]

- 4. ลดการผูกขาดข้อมูล
(Antitrust)

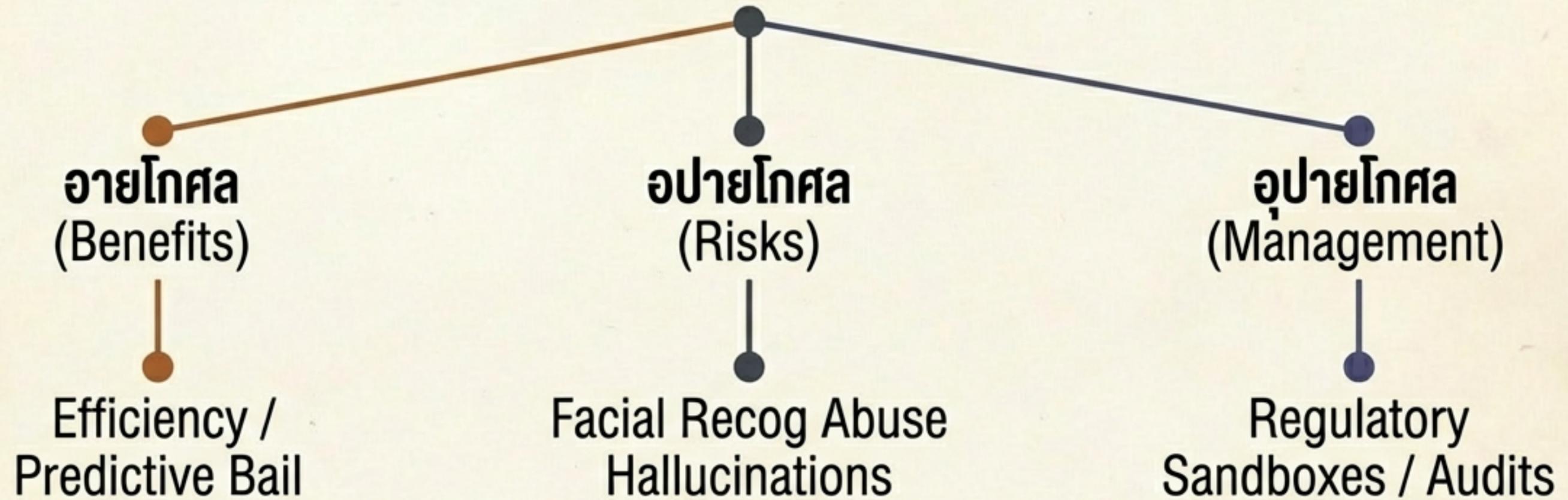
จาคะ (Caga)
Equality

สุตะ (Suta)
Data Integrity

[TERM: Suta]
Learning/Hearing = Ensuring the integrity
and fairness of training data sets.

โกศล ๓: ความฉลาดทางยุทธศาสตร์ในยุค AI

AI Implementation in Law

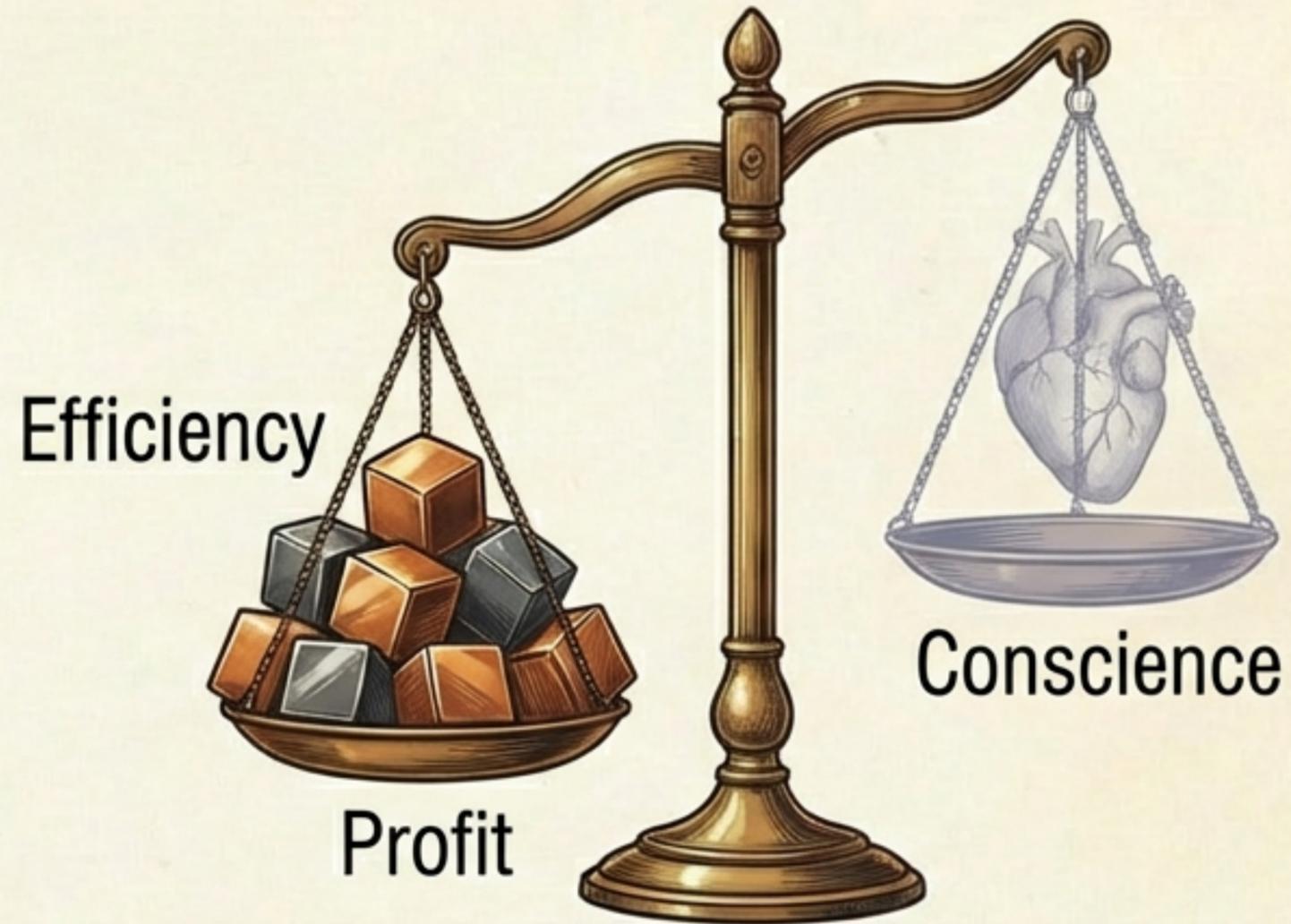

1. **อภัยโทษ:** รู้จักใช้ประโยชน์เพื่อความยุติธรรม
2. **อุปายโทษ:** รู้เท่าทันความเสี่ยงและโทษ
3. **อุบายโทษ:** รู้จักบริหารจัดการด้วยเครื่องมือทางกฎหมายและเทคโนโลยี

[TERM: Kosala]
Proficiency = Strategic intelligence in
deploying legal technology.

Monastic Editorial: จุดบอดของ AI: การขาดหายไปของ 'โลกปาละธรรม'

- Hiri-Ottappa (หิริ-โอตตปปะ): ความละอายและเกรงกลัวต่อบาป คือธรรมที่คุ้มครองโลก
- The AI Deficit: AI ประมวลผลเพื่อ 'กำไรสูงสุด' โดยไม่มีความละอาย หรือสำนึกผิดชอบชั่วดี
- The Solution:
 - Human-in-the-Loop: มนุษย์ต้องตัดสินใจสุดท้าย
 - Ethics by Design: ฝังจริยธรรมลงใน Code

[TERM: Hiri-Ottappa]
Moral Shame & Fear = The 'World-Protecting Dhamma' that AI functionally lacks.

ศีล ๕ ในฐานะกฎหมายธรรมชาติ (Natural Law)

Religious
Precepts
(Inner Law)

- Universal Ethics: ศีล ๕ ไม่ใช่แค่พิธีกรรม แต่คือ 'Minimum Content of Natural Law' ที่สังคมมนุษย์ขาดไม่ได้
- Integration:
 - Legal Positivism: กฎหมายบังคับจากภายนอก (บทลงโทษ)
 - Buddhist Ethics: กฎหมายบังคับจากภายใน (จิตสำนึก)
- ทั้งสองระบบต้องทำงานร่วมกัน เพื่อความยุติธรรมที่สมบูรณ์

International
Law
(External Law)

[CONCEPT: Natural Law]
The idea that certain rights and values are inherent in human nature, mirroring the 5 Precepts.

คีย์ข้อ ๑ & ๒: ชีวิตและทรัพย์สินในโลกดิจิทัล

๑. ปาณาติปาตา (No Killing)

๒. อทินนาทานา (No Stealing)

ข้อ ๑: Autonomous Weapons (LAWS) และความรับผิดของรถยนต์ไร้คนขับ (Law: Right to Life - ICCPR Art. 6)

ข้อ ๒: Generative AI ที่เรียนรู้จากงานลิขสิทธิ์โดยไม่จ่ายค่าตอบแทน (Case Study: Getty Images v. Stability AI - Data Scraping โดยไม่ยินยอม)

[TERM: Adinnadana]

Taking what is not given = Modern IP theft and unauthorized data scraping.

สื่อข้อ ๓ & ๔: ศักดิ์ศรีและความจริง

๓. กามสุมิจจาธา (Deepfakes)

๔. มุสาวาทา (Disinformation)

๓. กามสุมิจจาธา: Non-Consensual Intimate Deepfakes
Key Principle: Consent (ความยินยอม) และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

๔. มุสาวาทา: AI Hallucinations, Deepfake Disinformation, และการ
ปลอมแปลงหลักฐาน

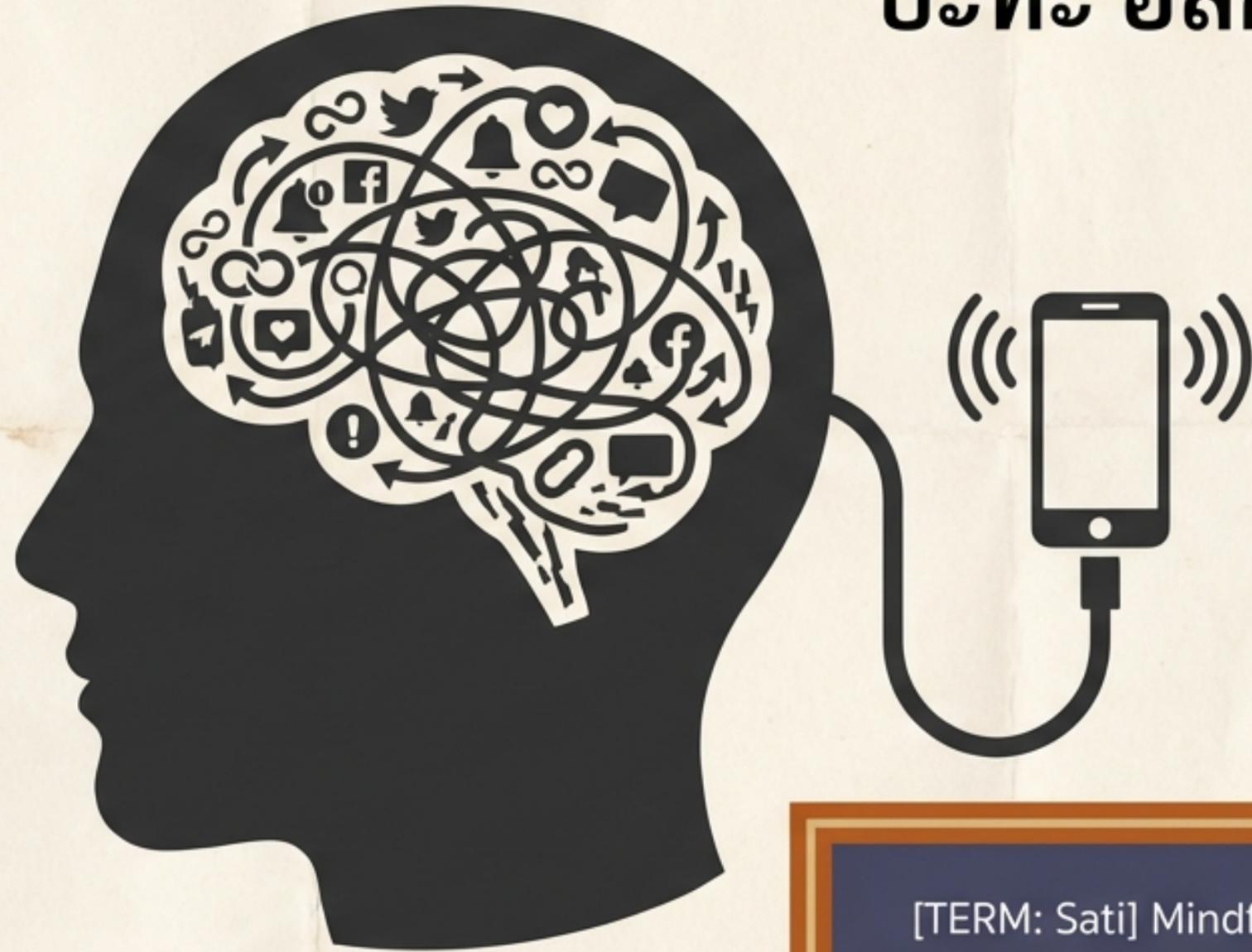
Impact: หากพยานหลักฐานเชื่อถือไม่ได้ กระบวนการยุติธรรมจะล่มสลาย

[TERM: Musavada]
False Speech = Disinformation campaigns
and AI hallucinations affecting judicial truth.

ศีลข้อ ๕: สติ (Mindfulness) ปะทะ อัลกอริทึม

๕. สุราเมรัย (No Intoxication):

- Modern Meaning: การเสพติดข้อมูลจนขาด 'สติ' (Cognitive Autonomy)
- The Threat: Addictive Algorithms ที่ออกแบบมาเพื่อยึดครองความสนใจ (Attention Economy)
- Legal Angle: Mens Rea (เจตนาทุจริต) ต้องการสติสัมปชัญญะที่สมบูรณ์

[TERM: Sati] Mindfulness = The prerequisite for legal intent and protection against algorithmic addiction.

สุจริต ๓: ฐานรากของประมวลกฎหมาย

Mapping Good Conduct to Legal Codes

Buddhist Ethics (Dhamma)	Legal Code Mapping
กายสุจริต (Body)	Criminal Code: Harm to person/property
วจีสุจริต (Speech)	Cybercrime/Defamation: Fake News, Hate Speech
มโนสุจริต (Mind)	Intent/Mens Rea: Premeditation & Malice

[TERM: Manosujarit] Mental Good Conduct = The psychological state that prevents crime before it happens.

โมเดลการปกครองแบบทวิภาค (Dual Governance)

- External Governance: กฎหมายเข้มแข็งแต่ปลายเหตุ (Reactive)
- Inner Governance: ศีลธรรมในใจคือการป้องกันที่ต้นเหตุ (Proactive)
- The Balance: "เมื่อคนมีสุจริตกฎหมายจะเบา... เมื่อคนไร้สุจริตกฎหมายจะหนัก"
- Requirement: ต้องพัฒนามากกฎหมาย AI ควบคู่กับ Digital Ethics

[CONCEPT: Sustainable Justice]
Balancing external enforcement
with internal moral development.

บทสรุป: ๓ เสาหลักแห่งความยุติธรรมในยุค AI

AI คือกระจก (The Mirror)
สะท้อนเจตนาของมนุษย์

ศีล ๕ คือสากล (The Universal)
มาตรฐานจริยธรรมข้ามกาลเวลา

สุจริต ๓ คือเกราะ (The Shield)
ระบบป้องกันเริ่มที่ 'ใจ'

**'อาชญากรรมเริ่มที่ใจ...
ความยุติธรรมก็ต้องเริ่มที่ใจเช่นกัน'**

[TAKEAWAY] True justice in the AI era begins with human intent.